משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן י.

ההדיוט תופר כדרכו. נראה דוקא לצורך המועד אבל בחנם למה יתירו אפילו על ידי שינוי מיהו לא אתיר בדבר האבד דהיכא דאיכא דבר האבד קיימא לן כר' יוסי דאין מצריך שינוי בדבר האבד והיכא דבגדיו או מנעליו מקורעין ואם יניח אותן עד לאחר מועד יתקלקלו ראיתי רבותי שאין מקילין בכל להתיר אפילו על ידי נכרי כדאמרינן לקמן (דף יב.) כל שאינו עושה אינו אומר לנכרי ועושה ושמא לא היו מושבים אותו דבר האבד או שמא אין כל דבר האבד מותר בלא שינוי דבס' מקום שנהגו (פסחים דף נה:) משמע דוקא עולי רגלים מתקנין מנעלים במועד):

בממרנין בולי עלמא לא פליגי דשתי וערב. תימה היאך מותר לעשות מלאכה כי האי בלא שינוי: **ממתוחי** נמי לא. בלאו הכי נמי נראה דמלי לאקשויי הימי קאמר ר' יוסי שאם היה רפוי ממתחו אבל לא מסרגין שתי וערב הא אפילו בשתי בלא ערב אסור: **ביון** דאפשר למלויי במאני. משמע דאין מותר אלא לצורך המועד:

ה"ג **רבי** יהודה אומר אין מכבשין את הריחים בתחילה. וכתדשה קאמר דהא בגמרא מתיר ישנה ואין נראה לומר דבגמ' דמתיר ישנה משום ר' אליעזר קאמר והא משמיה דידיה כי אמר נדתוק לעשות מחלוקת תנא ועוד דלכתחילה משמע דתשה ואם תאמר כבוס מאן דכר שמיה י"ל תנא קמא אמר מעמידין וכתדשה קאמר ומשמע אפילו כבוס ור' יהודה אוסר בכבוס ואית דגרים ר' יהודה אומר מכבשין את הריחים ולא גרס לכתחילה והיא היא אבל עתה קשיא יותר כבוס מאן דכר שמיה תנא קמא נמי שרי יש לומר דת"ק שרי העמדה בעלמא שאין זה בנין גמור (ד) והי"ה דאסר כבוס בין בתדשה בין בישנה ור' יהודה שרי כבוס בישנה וגירסא דתשובה נראה לרבי ומעמידין נראה דוקא העמדה דתנור אין זה בנין בתחילה אלא הוא עשוי כבר אבל אינו מחובר נקלקע וצריך לחברו ולטפלו בארץ כדמפרש בפרק כל הכלים (שבת דף קכה.) אי נמי כי ההוא דפ' המביא כדי יין (בילה נד.) גבי תנור דבי"ט אין סכין אותו ואין טשין אותו במטלית וכו' הכא במועד שרי ולקמן בשמעתין נמי קאמר ושוין שאין גודלים תנור בתחילה וכירושלמי תני ר' חלפתא ובלבד שלא יגלחנו בתחילה ופירש בתוספ' דלא ידע מאי גיזום ול"ל דגרסינן שלא יגדלנו: **סום** שרוכב עליו. פי' בתוספתא לצורך המועד משמע שאסור לרכוב בחנם: למיסקל

סופר כדרכו. כחולו של מועד: **היכי דמי הדיוט.** שאינו אומן שתופר כדרכו: **מלא מקצ בכם אחת.** שאינו יכול ללקוט נימי הטפילה של חלוק כדי לתפור כשהוא תופר תוחב תחיכות הרבה כמלא אורך המחט ואח"כ מושכה מן הבגד ונמצאו תפירות הרבה במשיכה אחת והיודע לעשות כן אומן הוא: **שאינו יכול לכוין אימרא בחפת חלוקו.** שאינו יודע לתחוב אותו בגד עב שעושין ממנו אימרא בחפת חלוקו אלא שבמקום אחד מקצרו ובמקום אחד מרחיבו: **האומן.** החייט מכליב: **מפסיע.** שאינו תופר ביושר אלא מפזר התפירה ולהכי קרי מכליב שדומין תחובי המחט לשיני הכלב רחוקות זו מזו כשיני הכלב: **לכבפא.** שאינו תופר כדרכו (ג) תוחב זה בסמוך זה אלא שתוחב המחט פעם אחת למעלה ופעם אחת למטה ולהכי קרי ליה כלבפא דהכי קיימי שיני הכלב שן אחד גבוה מחבירו: **מסרגין שתי וערב.** שאורגין מטה של חבלים בשתי וערב: **שתי בלא ערב.** שמותח השתי ואינו אורג בה הערב: **שאם היה רפוי.** זה שנארג ימים רבים והיו החבלים רפויין ותלוין למעה שאינן מתוחין ממתחן: **ושוין.** רבי מאיר ור' יוסי: **שאין מפשילין חבלים לכתחלה.** שאין גודלים חבלים לכתחלה: **המעה.** לעולם אינה מקבלת טומאה עד שיסרג בה ג' בתי נירין שהשתי כבר מתוח ואורג בה שלשה בתי נירין הערב. אלמא דמסרגין קרי שתי וערב: **היינו דאמרו יש אומרים לאפלוגי.** דאפילו שתי בלא ערב לא מצי: **ממתח נמי לא.** בתמיה. אמו יש אומרים למיסר נמי מתוחי ואמאי הא לא קעביד מלאכה ואי לא עביד הכי לא מצי למיזגא עלה: **אין.** ודאי אמו יש אומרים למיסר נמי מתוחי משום דהואיל ואפשר למלייה למעה במאני עד לעיל והדר מצי למירמא עלייהו כריס וכסתות למיזגא עלייהו: **לא ערחינן.** דהוי טורח דלא צריך: **מתני' מעמידין תנור וכירים.** שעושין אותם לכתחלה כדאמרינן לקמן. תנור תוכו מלוא מקום שפיתת (ג) שתי קדירות כירה מקום שפיתת קדירה אחת: **מכבשין.** א) בגמ' מפרש: **גמ' מנקר ריחיא.** שכשהיא ישנה ומלקה ואין החטין יכולין לפרק מנקרין אותה תוחבין אותה כדי שלא יהא שוה כדי שיפרכו החטין תחתיה: **בת עינא.** נקב שעושין בחלצע הריחים שהתבואה נופלת לתוכה: **היינו דמשכחה לה בישנה.** לפי שהישנה צריכה לכך שכבר היא חלקה לפי שתדיר היא עוחנת: **אלא למאן דאמר.** דמכבשין היינו בת עינא ישנה בת עינא למה והלא כבר אית לה בת עינא שכבר היא ישנה מלטחון ואי לא הוי לה בת עינא לא מצי למיטחן: **כגון דבעי לאכרוחי.** האי בת עינא טפי וכי האי גוונא משכחת לה בישנה: **מנקר ריחיא.** בישנה: **איתחיל גופיה.** יתחלל גופו: **מותר ליטול.** להן לפרנים כדרך העושין עכשיו לחוסים שלנו דאי לא עביד ליה הכי הוה ליה לגרגר ולא מצי לחיל: אבל

ההדיוט תופר כדרכו: היכי דמי הדיוט אמרי דבי רבי ינאי כל שאינו יכול להוציא מלא מחט בבת אחת רבי יוסי בר חנינא אמר כל שאינו יכול לכוין אימרא בחפת חלוקו: והאומן מכליב: מאי מכליב רבי יוחנן אמר מפסיע רבה בר שמואל אמר שיני כלבתא: מסרגין את המטות: מאי מסרגין ומאי ממתחין כי אתא רב דימי אמר פליגי בה ר' חייא בר אבא ור' אסי ותרוייהו משמיה דחזקיה ור' יוחנן חד אמר מסרגין שתי וערב וממתחין שתי בלא ערב וחד אמר מסרגין שתי בלא ערב וממתחין שאם היה רפוי ממתחו איני והא תני רב תחליפא בר שאול ושוין שאין מפשילין חבלים לכתחלה בשלמא למאן דאמר מסרגין שתי וערב וממתחין שתי בלא ערב היינו דקתני רב תחליפא בר שאול [א]ושוין שאין מפשילין חבלים לכתחלה אלא למאן דאמר מסרגין שתי בלא ערב ממתחין שאם היה רפוי היה ממתחו השתא שתי וערב אמרת לא חבלים לכתחלה מיבעיא קשיא א"ל רב נחמן בר יצחק לרבי חייא בר אבין מי איכא למאן דאמר מסרגין שתי בלא ערב והתנן [ב]רבי מאיר אומר המטה משיסרוג בה שלשה בתים אלא כי אתא רבין אמר במסרגין כולי עלמא לא פליגי דשתי וערב אלא כי פליגי בממתחין מר סבר ממתחין שתי בלא ערב ומר סבר שאם היה רפוי ממתחו מיתיבי מסרגין את המטה ואין צריך לומר שממתחין דברי ר' מאיר ר' יוסי אומר ממתחין אבל לא מסרגין וי"א אין ממתחין כל עיקר בשלמא למאן דאמר ממתחין שתי בלא ערב היינו דאתו יש אומרים לאיפלוגי אלא למאן דאמר שאם היה רפוי ממתחו ליש אומרים ממתחו נמי לא אין כיון דאפשר לממלייה במאני לא טרחינן: **מתני'** [ג]מעמידין תנור וכירים [ד]וריחים במועד ר' יהודה אומר אין מכבשין את הריחים בתחילה: **גמ'** מאי מכבשין רב יהודה אמר מנקר ריחיא רב יחיאל אמר בת עינא מיתיבי מעמידין תנור וכירים במועד ובלבד שלא יגמור מלאכתן דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים אף יגמור רבי יהודה אומר משמו מעמידין את החדשה ומכבשין את הישנה ויש אומרים אין מכבשין כל עיקר בשלמא למאן דאמר מכבשין מנקר ריחיא היינו דמשכחת לה בישנה אלא למאן דאמר בת עינא ישנה בת עינא למה לה כגון דקא בעי לארווחי טפי פורתא רב הונא שמעיה להאהוא גברא דקא מנקר ריחיא בחולא דמועדא אמר מאן האי [ה]איתחיל גופיה דקא מחיל חולא דמועדא סבר לה כיש אומרים דרש רב חמא [ו]נוקרין ריחים במועד משום [ז] רבי מאיר אמר אפילו סום שרוכב עליו וחמור שרוכב עליו [ח](ומותר) ליטול צפרנים בחולו של מועד אבל

מסורת הש"ס

ב) כלים פט"ז מ"ח, ג) [שירוסין קד.], ג) [ל"ל מוחבן], ד) [וע"ש בפסחים תוס' ד"ה עולי רגלים],

הגהות הב"ח

(א) גמ' נוקרין ריחים במועד משום רבינו אמרו (אפילו) תז"מ וכ"ג בס"ל ל"ג ליה. עוד כ"ג ונראה דרבינו הוא רב ועי' במ"ש פ' לולב הגזול דף לג ע"ל אמרס"י רבינו רבי סם אלרסמי על זה: (ב) רש"י ד"ה בלבפא כו' כדרכו לתחוב וכו': (ג) ר"ה מעמידין כו' מקום שפיתת קדירה אחת כירה מקום שפיתת שתי קדירות. נ"ב כ"ה גרים פ' כירה: (ד) תוס' ד"ה ה"ג ר"י כו' שאין זה בנין גמור אבל בנין בתחילה אסור והי"ה דאסור כנ"ל:

גליון הש"ם

מתני' מעמידין תנור וכו'ים ריחים כנ"ל:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) רש"י [סוף] ד"ה (מכבשין בגמ' מפרש) [מעמידין]. נ"ב עי' נדה כו ע"ב כתוס' ד"ה בפלוגתא וכו' ועיין ודו"ק:

רבינו חננאל

דכולהו אע"פ שמצירות עכשיו שמחות לאחר זמן. אמר רב יהודה אמר רב בנות ישראל שהגיעו לפירקן ולא הגיעו, עניות טופלות אותן בסיד, עשירות בסולת, בנות מלכים בשמן המור והוא סטכת. איכא דאמרי שמן זית שלא הביא שליש. תניא אפיקינוס שמן זית שלא הביא שליש סכין אותו שמשיר את השיער ומעדן את הבשר. ההדיוט תופר כדרכו. בתלמוד ארץ ישראל מפורש לפיכך כתבנו הנחנו זה. רבי ר' ינאי אמרי. כדרכו ממלא את המחט מכלב אחת אחת. ר' יוחנן א' כדרכו אמרי אחת אחת, מכליב מפסע, כלומר הדילוג. מתני' מסייע לר' יוחנן, הרצענים מכלבין במועד. אין תיכר חדא חדא היינו אורחייהו כך היא אומנותן, אלא מפסע. ר' יוסי בר' חנינא אומר המזריע את האמריות

עין משפט נר מצוה

פח א טוס"ע ס"מ סי' תקמא סעיף כ:
פט ב מיי' פ"ם מהלכות י"ט הלכה יג טוס"ע שם סי' תקמ סעיף ז:
צ ג ד מיי' שם טור ש"ע שם סעיף ח:
צא ה מיי' שם הלכה טו טוס"ע שם סי' תקלו סעיף ט:

רבינו חננאל (המשך)

ב) והו אומן וכל מי שאינו מזריע אינו אומן. אמר ר' שמעון הדיוט תופר כיסים כיסים. מסרגין את המטות, ר' יוסי אומר ממתחין. ר' חייא בר אבא ור' אמי פליגי, תרוייהו משום דחזקיה ור' יוחנן אמרו, חד אמר מסרגין כגון אריגה ערב ושתי, ממתחין שתי בלא ערב. וחד אמר מסרגין שתי בלא ערב, ממתחין שאם היה רפוי ממתחו. מתני' ר' חלפתא בן שאול, ושוין, פי' תנא קמא ור' יוסי, שאין מפשילין חבלים לכתחלה. ומתמה רב נחמן בר יצחק מי איכא מאן דאמר מסרגין שתי בלא ערב, והתנן ר' מאיר אומר המטה משיסרוג בה שלשה בתים, מי אפשר לעשות בית בלא שתי וערב, אלא כולי עלמא מסרגין שתי וערב כי פליגי בממתחין. ולא איפשיט לן בהדיא האי מיתוח מה הוא, אי שתי בלא ערב אי אם היה רפוי ממתחו. אפשר למימליא במני, אפשר למלאות רפוין חבלי המטה בבסחות הרכה. [מתני'] מעמידין תנור וכירים במועד, ר' יהודה אומר אין מכבשין את הריחים במועד בתחלה. מאי מכבשין. רב יהודה אמר מנקר ריחיא, פי' כיון שיעמדו הריחים מלטחון מנקרים בהן נקרים קטנים כמין חידודים כדי לטחון במהרה. רב יחיאל אמר בת עינא. ומקשינן עליה דרב יחיאל, ומפרק כגון דנקרה ובעי לארווחי ביה טפי. רב הונא שמע להאהוא גברא דהוה מנקר ריחיא בחולו של מועד, אמר, מאן האי דמחיל יום טוב ליתחיל גופיה. ורב הונא סבר לה כיש אומרים דאמ' אין מכבשין כל עיקר. דרש רב חמא נוקרין ריחים בחולו של מועד, משום רבינו אמרו אפי' סוס שרוכב עליו וחמור שרוכב עליו וחמור שרוכב עליו ליטול צפרניו.

ג) נמצינו מיתוחלמי מיתת כל שכאל מוחב את הלמרוחת זהו הדיוט ופסוק דעמ"ס וע"ל פני רבינו ז"ל.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com